

RMK JUHEND METSAMATERJALI MÜÜGIKS KESTVUSLEPINGUTE ALUSEL

1. Üldsätted

- 1.1. Käesoleva juhendi metsamaterjali müügiks kestvuslepingute alusel (edaspidi juhend) eesmärgiks on tagada, et RMK metsamaterjali müük kestvuslepingute alusel oleks pakkujate jaoks läbipaistev ja kontrollitav ning tingimused võrdsed ja ettenähtavad.
- 1.2. Juhend lähtub metsaseaduse ja Vabariigi Valitsuse 04.01.2007 määrusega nr 1 „Riigimetsas kasvava metsa raieõiguse ja metsamaterjali müügi kord“ metsamaterjali müügiks sätestatud nõuetest ja määrab müügikorralduse üksikasjalikumad põhimõtted ja pakumuste hindamise kriteeriumid.
- 1.3. Juhend ei käsitle raidmete müüki.

2. Mõisted

Juhendis kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 2.1. KL – kestvusleping;
- 2.2. TTK – KL tinglikult tagatud kogus aastas, mis arvutatakse tarnekoha põhiselt;
- 2.3. EPA – avalik enampakkumine;
- 2.4. EPK – kinnine enampakkumine;
- 2.5. prognoosikogus – RMK metsamaterjali sortimendi aastane müügiks prognoositud kogus;
- 2.6. reservkogus - avalikule enampakkumisele (EPA) jäetav 15% prognoosikogusest;
- 2.7. MOK – RMK müügiotsuste kaalumise rakendustarkvara;
- 2.8. planeerimispiirkond – RMK raiete planeerimisel kasutatav kvartalite kogum. Kvartalid määratakse ühte planeerimispiirkonda, kui nendelt varutud metsamaterjali transport toimub valdavalt samu teid kasutades.

3. Müügikorralduse põhimõtted

3.1. Pakkujate kvalifitseerimine ja pakumuste nõuetele vastavus

- 3.1.1. Kestvuslepingu läbirääkimistel osalemiseks esitavad pakkujad sooviavaldused müügiteates märgitud korras ja tähtpäevaks. Sooviavaldused esitatakse kinnistes ümbrikutes, millele on märgitud „Kestvuslepingu sooviavaldus“, või digitaalallkirjastatult e-posti teel failina nimega „Kestvuslepingu sooviavaldus“.
- 3.1.2. Müügi korraldaja avab sooviavaldused müügiteates märgitud kohas ja ajal ning kannab protokoll.
- 3.1.3. Sooviavaldus peab sisaldama müügiteates nõutud andmeid. Puudulike andmete esitamisel antakse täiendav tähtaeg, selleks tähtajaks andmete esitamata jätmisel pakkuja kvalifitseerimist läbi ei viida ja pakkuja kõrvaldatakse pakumismenetlusest.
- 3.1.4. Kestvuslepingu läbirääkimistele kutsutakse järgmistele kvalifitseerimise tingimustele vastavad sooviavalduse esitanud pakkujad:

- 3.1.4.1. RMK ees võetud ostukohustuste täitmine viimase kahe aasta jooksul. Kvalifitseerub ettevõtja, kellega on varem sõlmitud lepingud, mille täitmisest pooled ei ole taganenud või enne kehtivuse tähtaja saabumist ühepoolselt üles öelnud. Lepingust taganemise või ülesütlemise korral lähtutakse taganemise või ülesütlemise põhjusest.
- 3.1.4.2. asukohariigi ees maksuvõlgade ning RMK ees võlgnevuse puudumine (Eestis mitteregistreeritud ettevõtjatel esitada asukohamaa pädeva riigiasutuse tõend);
- 3.1.4.3. sooviavaldus vastab müüгитеates avaldatud nõuetele ja pakkuja on esitanud müüгитеatega ning veebilehel <https://www.rmk.ee/puidumuuk-1/puidumuuk> avaldatud RMK metsamaterjali müüгilepingu tüüptingimustega nõusoleku kohta kirjaliku kinnituse.
- 3.1.4.4. Palkide müüгil kestvuslepingute alusel peab pakkuja vastama mõlemale kvalifitseerimise lisanõudele:
 - 3.1.4.4.1. töötajate keskmine brutokuupalk on võrdlusperioodil mitte väiksem kui 70% sama ajavahemiku keskmisest brutokuupalgast puidutöötlemise ning puit- ja korktoodete tootmise, v.a. mööbli tootmise tegevusalal (aluseks on Statistikaameti andmed puidutöötlemise ning puit- ja korktoodete tootmise, v.a. mööbel tegevusalal viimasel avaldatud aastal);
 - 3.1.4.4.2. pakkuja on leht- ja/või okaspuupalki Eestis ümber töötlev või ümber töötlemist rajav ettevõtja või pakkujaga samas kontsernis on Eestis leht- ja/või okaspuupalki ümber töötlev või ümber töötlemist rajav ettevõtja.
- 3.1.4.5. Paberipuidu müüгil kestvuslepingute alusel peab pakkuja vastama mõlemale kvalifitseerimise lisanõudele:
 - 3.1.4.5.1. pakkuja töötajate keskmine brutokuupalk on võrdlusperioodil mitte väiksem kui 70% sama ajavahemiku keskmisest brutokuupalgast paberi ja pabertoodete tootmise tegevusalal (aluseks on Statistikaameti andmed paberi ja pabertoodete tootmise tegevusalal viimasel avaldatud aastal);
 - 3.1.4.5.2. pakkuja on leht- ja/või okaspuupaberipuitu Eestis ümber töötlev või ümber töötlemist rajav ettevõtja või pakkujaga samas kontsernis on Eestis leht- ja/või okaspuupaberipuitu ümber töötlev või ümber töötlemist rajav ettevõtja.
- 3.1.4.6. Küttepuidu müüгil kestvuslepingute alusel peab pakkuja vastama mõlemale kvalifitseerimise lisanõudele:
 - 3.1.4.6.1. pakkuja töötajate keskmine brutokuupalk on võrdlusperioodil mitte väiksem kui 60% sama ajavahemiku keskmisest brutokuupalgast puidutöötlemise ning puit- ja korktoodete tootmise, v.a. mööbli tootmise tegevusalal (aluseks on Statistikaameti andmed puidutöötlemise ning puit- ja korktoodete tootmise, v.a. mööbel tegevusalal viimasel avaldatud aastal);
 - 3.1.4.6.2. pakkuja on küttepuitu Eestis puitkütuste (halud, pellet, puitbrikett, puusüsi jmt) valmistamiseks või energia tootmiseks või muu toodangu (puitplaat, puidukeemia, jmt) valmistamiseks kasutatav või ümber töötlemist rajav ettevõtja või pakkujaga samas kontsernis on Eestis küttepuitu puitkütuste valmistamiseks või energia tootmiseks või muu toodangu valmistamiseks kasutatav või ümber töötlemis rajav ettevõtja.

- 3.1.5. Kestvuslepingu sooviavaldust ei pea esitama kehtiva kestvuslepingu olemasolul, kuid pakkuja peab enne iga kalendriaasta algust läbi viidava pakkumise ajal vastama juhendi punkti 3.1.4.1 ja 3.1.4.2 nõuetele.

3.2. Pakkumuste hindamine ja tulemuste avaldamine

- 3.2.1. Müügi korraldaja arvestab igaks aastaks RMK sortimentide kogusest 85% kestvuslepingute alusel müüdavaks koguseks. Sellisel viisil arvutatud kogusest moodustab TTK 70% ja EPK 30%. TTK arvutuskäik on toodud punktis 3.2.3. Enne iga tarneperioodi avaldab müügi korraldaja info müüdavate koguste kohta.
- 3.2.2. Pakkujale, kellega oli varem sõlmitud kestvusleping või avaliku enampakkumise leping, arvutatakse uue kestvuslepingu TTK. Kui uuel kvalifitseerunud pakkujal TTK puudub, saab ta esimesel aastal osaleda ainult EPK koguse pakkumisel. Kalendriaasta jaotatakse kolmeks tarneperioodiks, millest esimene on pikkusega kuus kuud ning teine ja kolmas pikkusega kolm kuud.
- 3.2.3. Pakkuja aastane tinglikult tagatud sortimendi kogus arvutatakse tarnekoha põhiselt valemiga:

$$\text{TTK} = \text{pakkuja } 3a \text{ (KL+EPA)/3} / \text{kõigi pakkujate } 3a \text{ (KL+EPA)/3} * (\text{prognoosikogus} - \text{reservkogus}) * 0,7,$$

sealjuures pakkuja maksimaalne $\text{TTK} \leq \text{pakkuja } 3a \text{ (KL+EPA)/3}$, kus

3a – kolm eelnevat kalendriaastat;

0,7 – 70% kestvuslepingute aastasest kogusest.

- 3.2.4. Müügi korraldaja määrab vajadusel enne iga tarneperioodi algust ja lähtuvalt juhendi punktist 3.3 metsamaterjali harilikule väärtusele vastavad sortimentide alghinnad ostja laos (DPU, *Incoterms 2020*), samuti arvestuslikud hinnad vahelaos, millest madalama hinnaga pakkumusi ei arvestata ja valmistab ette pakkumise vormi, sh okaspuupalkide korral kehtiva lõikusskeemi ning edastab need pakkujatele.
- 3.2.5. Pakkujad esitavad määratud tähtpäevaks müügi korraldajale täidetud pakkumise vormi koos mahulise ostusoovi ja hinnapakumisega ostja laos (DPU). Pakkuja võib teha müügi korraldajale põhjendatud ettepaneku pakkumise vormi sisestatud kehtivate ostutingimuste muutmiseks ja okaspuupalkide ostu korral kehtiva lõikusskeemi muutmiseks. Esitatud pakkumine on kuni pakkumismenetluse lõpuni siduv ja pakkuja ei saa sellest taganeda.
- 3.2.6. Müügi korraldaja arvutab hinnapakumiste ja mahuliste ostusoovide põhjal igale sortimendile edukate pakkumuste kaalutud keskmise hinna ostja laos (DPU) ning edukate pakkumuste hinnad planeerimispiirkondade lõikes vahelaos (EXW, *Incoterms 2020*). Juhul, kui müügi korraldaja on määranud juhendi punkti 3.3.4. alusel alghinnad ostja laos, siis metsamaterjali sortimentide alghindadest madalama hinnaga pakkumusi kaalumisel arvesse ei võeta. Lisaks leiab müügi korraldaja MOK-i abil pakkujale arvutatud TTK logistilise paiknemise planeerimispiirkondade lõikes.
- 3.2.7. Müügi korraldaja ja pakkuja vahel toimuvad enne kestvuslepingu sõlmimist ja vajadusel enne iga tarneperioodi algust läbirääkimised ostutingimuste ja muude asjaolude

täpsustamiseks. Läbirääkimised protokollitakse ja nendes fikseeritud tingimused on aluseks pakkumise hindamisel (pakkumise hindamise kriteeriumid on loetletud juhendi punktis 4.1.).

- 3.2.8. Läbirääkimistel teatatakse pakkujale sortimendi edukate pakkumuste kaalutud keskmine hind ostja laos (DPU) ja pakkuja potentsiaalselt edukas TTK. Kui pakkuja edukas kogus on väiksem talle arvatud TTK-st, teeb müügi korraldaja pakkujale vastu hinnapakumise kogu TTK ostuks kaalutud keskmise hinnaga, mis sisaldab pakkuja pakutud hinnaga edukat kogust ning vastavas planeerimispiirkonnas eduka pakkuja hinnaga pakkuja mitteedukat kogust.

Müügi korraldaja poolt vastu hinnapakumine arvutatakse valemiga:

$$\sum_{\text{plan piirkond}} (((\text{parima pakkuja hind vahelaos} + \text{hinnapunktide summa}) - (\text{pakkuja hind vahelaos} + \text{hinnapunktide summa})) * \text{kogus}) / \text{pakkuja TTK} + \text{pakkuja pakutud hind ostja laos}$$

Kui pakkuja ei kinnita müügi korraldaja poolt tehtud hinnapakumist TTK ostuks, lisatakse TTK kogus, mille osas pakkuja hinnapakumuse ei olnud parim, teisel etapil kõigi pakujate vahel toimuva EPK mahu hulka.

- 3.2.9. Peale TTK osas edukate pakujate selgumist viib müügi korraldaja läbi EPK tarneperioodi kestvuslepingu vabadele kogustele. Pakkujad esitavad määratud tähtpäevaks soovi korral uue hinnapakumuse, mis ei või olla madalam kõigi edukate TTK pakkumuste kaalutud keskmisest hinnast. Pakkujad mahulist ostusoovi muuta ei saa. Uue hinnapakumise esitamata jätmisel ja juhul kui pakkuja ostusoov on suurem kui tema edukaks tunnistatud TTK, kasutatakse EPK läbiviimisel pakkuja esmast hinnapakumust kui see ületab kõigi edukate TTK pakkumuste kaalutud keskmist hinda. Pakkumiste kaalumisel lahutatakse pakkuja pakutud ostja lao hinnast maksimaalsest hinnapunktide summast eurodes kuupmeetri kohta puudu jääv summa.
- 3.2.10. Kõigile pakkujatele teatatakse vastaval tarneperioodil juhendi alusel edukaks tunnistatud pakujate sortimentide vahelaohinnad ja koguste geograafiline paiknemine vaheladudes planeerimispiirkondade lõikes. Esimese tarneperioodi infoga koos avaldatakse aastane TTK kokku.
- 3.2.11. Kui edukaks tunnistatud pakkuja keeldub tarneperioodi ostukohustuse täitmisest, kaotab ta õiguse osaleda järgmise kahe tarneperioodi TTK ja EPK pakkumistel ning sõltuvalt keeldumise ulatusest ja lähtuvalt metsamaterjali müügilepingu tüüptingimustest võib müügi korraldaja lepingust taganeda.
- 3.2.12. Edukate uute pakkujatega sõlmitakse juhendi punkti 3.2.2 arvesse võttes kestvuslepingud ja kehtiva kestvuslepingu pakkujatega lepingu lisad, kus fikseeritakse aastane TTK kokku, sh esimese tarneperioodi hinnaga võidetud TTK kogus, esimese hinnakokkuleppe perioodi TTK+EPK kaalutud keskmine hind, pakkuja hinnapunktide summa, esimese tarneperioodi tarnegraafik kuude lõikes, samuti kõik teised kestvuslepingu täitmiseks vajalikud kokkulepped. Kalendriaasta järgmiste tarneperioodide TTK, hinnakokkuleppe, hinnapunktide summa ja tarnegraafik vormistatakse samal põhimõttel.

- 3.2.13. Kui EPK voorus ei esitata piisavalt pakkumusi või jäävad pakutud hinnad taandatuna planeerimispiirkonna vahelattu metsamaterjali harilikust väärtusest väiksemaks, lisatakse müümata jäänud metsamaterjali maht reservkoguse hulka.

3.3. Metsamaterjali hariliku väärtuse ja alghinna määramine

- 3.3.1. Metsaseaduse § 46 lg 5 kohaselt ei tohi metsamaterjali kokkuleppehind olla väiksem metsamaterjali harilikust väärtusest. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 65 kohaselt loetakse eseme väärtuseks selle kohalik keskmine müügihind (e turuhind), kui seaduse või tehinguga ei ole ette nähtud teisiti. Iga sortimendi (kaubagrupi) osas defineeritakse turu ulatusena territoorium, millel selle sortimendi valdav kogus müüakse/tarbitakse. Sellest tulenevalt turuhinnana defineeritakse vastaval territooriumil kujunev keskmine müügihind. Selline territoorium võib hõlmata enam kui ühte riiki.
- 3.3.2. Rahvusvahelise hindamisstandardi IVS 104 (International Valuation Standards https://www.ivsc.org/standards/glossary#letter_m) kohaselt on turuväärtus hinnangul põhinev summa, mille eest vara peaks hindamishetkel minema üle tehingut sooritada soovivalt müüjalt tehingut sooritada soovivale ostjale sõltumatus ja võrdsetel alustel toimivas müügitehingus peale kõigile nõuetele vastavat müügitegevust, kusjuures osapooled on tegutsenud informeeritult, kaalutletult ning ilma sunduseta.
- 3.3.3. Hariliku väärtuse leidmiseks kasutatakse avalikest andmeallikatest pärinevat hinnainfot ning turutehingute võrdluse meetodit. Võrreldakse analoogse kvaliteedi ja tingimustega metsamaterjalidega tehtud müügitehinguid viimase 6 kuu jooksul. Hinnainfo allikatena kasutatakse:
- 3.3.3.1. RMK müügitehingute hinnastatistika ning avalike enampakkumiste tulemused, veebileht <https://www.rmk.ee/puidumuuk-1/puidumuuk>;
 - 3.3.3.2. Soome Loodusvarade Keskuse (Luke) veebilehel avaldatud Läänemere äärsete riikide sortimentide hinnad, veebileht <https://stat.luke.fi/en/volumes-and-prices-roundwood-trade>;
 - 3.3.3.3. Läti Metsa- ja Puidutoodete Uurimise ja Arenduse Instituudi hinnaülevaated, veebileht www.latvianwood.lv;
 - 3.3.3.4. SA Erametsakeskus puiduturu kvartaliülevaated, veebileht <https://www.eramets.ee/uuringud-ja-statistika/hinnainfo/>.
- 3.3.4. Juhendi punktis 3.3.3. loetletud allikate baasil ning turusituatsiooni hinnates määrab müügi korraldaja enne läbirääkimiste alustamist vajadusel metsamaterjali sortimentide alghinnad ostja laos (DPU).

3.4. Turumoonutustega hinnapakkumise käsitlemine

- 3.4.1. Turumoonutustega hinnapakkumine on selline hinnapakkumine, mis erineb juhendi punktis 3.3.3. kirjeldatud meetodite ja allikate abil arvestatud metsamaterjali harilikust väärtusest või punkti 3.2.8. alusel leitud pakkumuste kaalutud keskmisest hinnast ostja laos rohkem kui 15%.

- 3.4.2. Turumoonutustega hinnapakumise tuvastamise korral küsib müügi korraldaja pakkuvalt täiendavat infot hinna kujunemise loogika ja selle põhjuste kohta ning selgitab riske, mis kaasnevad pakumise edukaks osutumisel, kuid sellest hilisemal taganemisel ja lepingu täitmata jätmisel. Pakkuja on kohustatud vastava info müügi korraldajale esitama.
- 3.4.3. Müügi korraldajal on õigus turumoonutustega pakumine menetlusest eemaldada või mitte arvestada turumoonutustega hinnapakumist keskmise hinna ja edukate pakumuste hindade arvestamisel või taandada vastava pakkuja hind 115% tasemele kaalutud keskmisest TTK hinnast. Juhul kui pakkuja hind taandatakse 115% tasemele kaalutud keskmisest TTK hinnast, viiakse punkti 3.2.8. alusel läbi uus pakumiste kaalumise. EPK vóorus turumoonutustega pakumistele piiranguid ei rakendata.

4. Hindamise kriteeriumid ja hinnapunktid

- 4.1. Kestvuslepingute alusel metsamaterjali müümisel pakkuja pakumise hindamise kriteeriumid ja nende eest antavad hinnapunktid:

Hinnatav kriteerium \	Hinnapunkt	Virnmaterjal	Palgid
Puidu vastuvótt tagatakse tarneperioodil ilma üle kahenädalase vastuvótu pausita.		1	1
FSC ja/vóí PEFC serditud ning piiranguta sertimata metsamaterjali ostmise.		3	3
RMK poolt tuvastatud puidu móótmise vóí kvaliteedi hindamise reeglite pikemaajalise rikkumise tóttu esitatud rahalise hüvitise nõue viimase 12 kuu jooksul.		-3	-3
RMK poolt esitatud viivisearve viimase 12 kuu jooksul.		-1	-1
Ostetavaid pikkusi okaspuupalkidel kolm vóí enam, sh pikkuste osakaal vastavalt RMK palkide standardi lõikusmaatriksile vóí ostetavad pikkused ainult <4,2m ja lehtpuupalgil kaks vóí enam (arvestatakse pikkusi, mille maht on üldmahust vähemalt 10%) vóí ostetav pikkus kasepalkidel ≤3,2m, haava- ja sanglepapalkidel ≤3,0m ning >3,3m lehtpuupalkide osakaal kuni 40%.		-	3
Ostetavaid järjestikusi diameetrigruppe okaspuupalkidel: kolm vóí enam; vóí kaks; vóí üks.		-	3 1 0
Kitsendused sorteerimis- ja laadimistingimustele: pikkusi ei ole vaja eraldi sorteerida ega latvu ühes suunas keerata; pikkused eraldi (ei kehti latiostjatele) vóí ladvaotsad ühes suunas; pikkused eraldi ja ladvad ühes suunas vóí erinevad pikkused seotud erineva diameetrivahemikuga.		2 1 0	2 1 0
Vastuvótt tarnekohas vóimaldatakse tarneperioodil, v.a riigipühad ja kokkulepitud puhkus: Esmaspäev – Pühapäev; Esmaspäev – Laupäev; Esmaspäev – Reede.		2 1 0	2 1 0

Paberi- ja/või küttepuit töödeldakse pakkujale või tema emaettevõtjale, kes omab vähemalt 50% pakkuja aktsiatest või osadest, kuuluvast ettevõttes.	3	-
Hinnapunkte kokku maksimaalselt	11	14 okas 11 leht

- 4.2. Müügi korraldaja määrab enne kalendriaasta esimese tarneperioodi algust hinnapunkti väärtuse eurodes kuupmeetri kohta. Hinnapunktid liidetakse ja saadud summa korrutatakse hinnapunkti väärtusega. Saadud summat kasutatakse TTK võrdlemisel vastu hinnapakkumise tegemisel ning kõigi pakkujate vahel EPK pakkumise läbiviimisel.